

Kommunledningsförvaltningen
Juridikenheten

2025-05-20

Dnr KS 2025-368

Kommunstyrelsen

Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt (SOU 2025:31), yttrande till Justitiedepartementet

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Yttrande lämnas enligt kommunledningsförvaltningens förslag till beslut.

Ärende

Linköpings kommun är remissinstans för SOU 2025:31, Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt.

Utredningen föreslår bland annat följande. Endast tidsbegränsade uppehållstillstånd ska kunna beviljas för vissa grupper och det ska vara möjligt att avvisa en asylansökan i fler fall än vad som är möjligt idag. Statens kostnadsansvar för offentliga biträden ska begränsas till att avse sådan kostnadsfri rådgivning som avses i asylprocedurförordningen respektive asyl- och migrationsförordningen. Det ska införas tidsgränser för tillhandahållandet av sådan rådgivning hos Migrationsverket och rätt till biträde ska kunna uteslutas helt i vissa fall hos migrationsdomstolarna.

Kommunledningsförvaltningen vill framföra följande. Begränsningen av rätten till offentliga biträden för ensamkommande barn, med bland annat hänvisning till gode män, skulle kunna innebära en utvidgning av godmansuppdraget på ett icke obetydligt sätt, där ramarna för vad som ingår i ett uppdrag skulle kunna komma att se helt annorlunda ut jämfört med idag. En sådan förändring kan i sin tur medföra ökade kostnader för arvoden samt att rekrytering och/eller möjligheten att behålla ställföreträdare försvåras. Kommunledningsförvaltningen har vidare svårt att avgöra om utredningen beaktat eventuella konsekvenser för andra delar inom kommuner, exempelvis inom socialtjänstens ansvarsområden. Kommunledningsförvaltningen ser en risk att förslaget kan komma att medföra en påverkan på socialtjänsten bland annat till följd av den risk för negativa hälsoeffekter, och minskade incitament hos enskilda att ordna sin egen försörjning som beskrivs i utredningen. För övriga delar av utredningen anser kommunledningsförvaltningen att det inte finns

skäl att lämna något särskilt yttrande, bland annat. eftersom det rör frågor där kommunen inte bedöms beröras av förslagen. Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att kommunstyrelsen beslutar att yttra sig enligt bilagt förslag.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt (SOU 2025:31), yttrande till Justitiedepartementet, 2025-05-20

Bilaga - Yttrande

Bakgrund

Regeringen har tagit emot ett delbetänkande vars huvudsakliga uppdrag har varit att

- Analysera och ta ställning till om det enligt svensk rätt ska vara möjligt att neka prövning av en asylansökan i fler situationer än vad som följer direkt av asylprocedurförordningen.
- Analysera och ta ställning till om nationella myndigheter ska bemyndigas att förklara ogrundade ansökningar som uppenbart ogrundade i enlighet med den möjlighet som finns enligt asylprocedurförordningen.
- Analysera och ta ställning till behovet av anpassningar av svensk rätt i förhållande till bestämmelser i EU:s migrations- och asylpakt rörande rättslig rådgivning samt rättsligt bistånd och biträde.
- Ta ställning till hur möjligheten att beviljas permanent uppehållstillstånd ska utmönstras för utlänningar som beviljas uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov, vidarebosättning, synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter, på grund av vissa verkställighetshinder, arbete efter avslag på asylansökan och som varaktigt bosatta, liksom för anhöriga till dessa grupper.
- Lämna nödvändiga författningsförslag.

Utgångspunkten för utredningens uppdrag har varit att Sverige i relevanta frågor inte ska ha ett regelverk som är mer generöst än vad som krävs enligt EU-rätten. Nedan följer en förkortad sammanfattning av utredningens förslag.

- Möjligheten att avvisa en asylansökan ska utökas och omfatta samtliga situationer som anges i asylprocedurförordningen. Detta innebär en utökning av möjligheten att avvisa en ansökan jämfört med idag.
- Det ska införas en möjlighet för Migrationsverket att förklara en asylansökan som uppenbart ogrundad i samtliga situationer som asylprocedurförordningen medger det.
- Rätten till kostnadsfri rådgivning hos Migrationsverket ska tillgodoses genom att ett offentligt biträde förordnas för sökanden. Statens kostnadsansvar ska begränsas till att avse sådan kostnadsfri rådgivning som förordningarna föreskriver. Det ska vidare införas tidsgränser för tillhandahållandet av sådan rådgivning. Som utgångspunkt ska asylsökande ha rätt till en timmes kostnadsfri rättslig rådgivning. Den nuvarande möjligheten att beviljas ett offentligt biträde som bistår sökanden under alla skeden av asylprocessen tas alltså bort.
- Migrationsdomstolarna ska i vissa situationer underlåta att förordna ett offentligt biträde och i vissa fall entlediga ett befintligt offentligt biträde. Enligt asylprocedurförordningen ska det inte finnas någon rätt till

kostnadsfritt rättsligt biträde om det anses att överklagandet saknar rimliga utsikter till framgång, utgör ett missbruk av förfarandet eller om sökanden redan bistås av eller biträds av en rättslig rådgivare.

- Det ska etableras en ordning med enbart tidsbegränsade uppehållstillstånd för flyktingar, alternativt skyddsbehövande, vidarebosatta (kvotflyktingar), varaktigt bosatta samt för utlänningar som beviljas uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter och vid vissa verkställighetshinder. Den som beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt den föreslagna ordningen ska som regel fortsatt kunna vara anknytningsperson om personen har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd.
- Den som omfattas av utredningens förslag om utmönstring av möjligheten att beviljas permanent uppehållstillstånd ska kunna förvärva svenskt medborgarskap om denne vid beslutstillfället bedöms ha välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd.
- Vissa förändringar föreslås i studiestödslagen för att kvotflyktingar även fortsatt ska kunna beviljas studiestöd på samma sätt som andra skyddsbehövande.

Ekonomiska konsekvenser

I utredningen anges att förslagen inte bedöms innebära några nya åtaganden eller att de medför några ekonomiska konsekvenser för kommuner.

Samråd

Samråd har skett med överförmyndarenheten och socialförvaltningen. De tillstyrker kommunledningsförvaltningens förslag i berörda delar.

Samverkan/information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Justitiedepartementet